

ریاست تهران بر جنبش عدم تعهد 3 سال فرصت تاریخی برای ایران اسلامی

شانزدهمین اجلاس سران کشورهای عضو جنبش عدم تعهد که از یکشنبه هفته جاری با حضور هیات های کارشناسی در تهران آغاز شده پنجشنبه (فردا) پس از فرمایشات رهبر معظم انقلاب در مراسم افتتاحیه نشست سران و سخنان محمد مرسی، رئیس جمهور مصر به عنوان رئیس پانزدهمین اجلاس غیرمتعهدها، ریاست این جنبش به مدت 3 سال برعهده جمهوری اسلامی ایران قرار خواهد گرفت.

شانزدهمین اجلاس سران کشورهای عضو جنبش عدم تعهد که از یکشنبه هفته جاری با حضور هیات های کارشناسی در تهران آغاز شده پنجشنبه (فردا) پس از فرمایشات رهبر معظم انقلاب در مراسم افتتاحیه نشست سران و سخنان محمد مرسی، رئیس جمهور مصر به عنوان رئیس پانزدهمین اجلاس غیرمتعهدها، ریاست این جنبش به مدت 3 سال برعهده جمهوری اسلامی ایران قرار خواهد گرفت. شرکت کنندگان در این اجلاس در اظهارنظرهای متعدد اعلام کرده اند که ریاست ایران بر جنبش غیرمتعهدها نوید آغاز مرحله ای جدید از ایفای نقش این جنبش در تحولات منطقه ای و بین المللی می دهد.

به عنوان نمونه #171؛ عزالدین رمزی؛ قائم مقام وزیر خارجه طی سخنانی در نشست وزرای جنبش عدم تعهد ابتدا با بیان اینکه این اجلاس در دورانی تشکیل می شود که عرصه بین المللی لحظات حساسی را پشت سر می گذارد، یادآور شد: این تغییرات باید منطقه و سازمان های بین المللی را بر آن دارد که با تغییرات و اصلاحات منافع همه کشورها را به نحوی تامین کنند. وی سپس با اشاره به انتقال ریاست جنبش به تهران گفت: مطمئن هستیم که برادران ایرانی مان می توانند اهداف جنبش را با قدرت پیش برده و دستاوردهای آن طی 50 سال گذشته را دنبال کند.

#171؛ عدنان منصور؛ وزیر خارجه لبنان نیز در این باره اعلام کرد: برگزاری اجلاس عدم تعهد در تهران به جمهوری اسلامی ایران جایگاه ویژه ای می دهد، ایران نمونه زنده و کاملی برای کشورهای غیرمتعهد است.

#171؛ الحاج محمد مومنی؛ وزیر امور خارجه غنا نیز با تاکید بر اینکه ما از رهبری جمهوری اسلامی ایران بر اجلاس نم خوشحال هستیم، گفت: ایران ظرفیت رهبری جنبش عدم و تحقق صلح و امنیت جهانی را دارد چرا که یکی از قدرت های برتر آسیا و خاورمیانه است.

وزیر امور خارجه غنا همچنین به توانمندی های بالایی علمی در ایران اشاره و افزود: جمهوری اسلامی ایران دارای پیشینه قوی علمی است و به همین دلیل می تواند یکی از موفق ترین سابقه در دوران ریاست نم را رقم بزند.

#171؛ عثمان صالح؛ وزیر خارجه اریتره هم در این باره گفت: ایران بازیگر مهم منطقه ای است و برای حل چالش های مهم منطقه به ویژه در فلسطین و سوریه می تواند اقدامات موثری انجام دهد.

جنبش غیرمتعهدها می تواند به عنوان دومین سازمان رسمی بین المللی پس از سازمان ملل متحد به لحاظ جایگاه، توان و گستردگی نماد بروز و ظهور نظام چند قطبی بوده و با به چالش کشیدن نظام سلطه و یک جانبه گرایی، افق های روشنی پیش روی ملل جهان قرار دهد. هم اکنون این جنبش می تواند تجلی اراده ملل مستقل برای دست یابی به صلح و بازار تولید و مصرف در کشورهای مستقل، نویدبخش آینده روشن در تحولات جهانی باشد.

الگوهای سیاسی، اجتماعی غرب برای کشورهای در حال توسعه به ویژه کشورهای مستقل قابل تجویز نیست و استفاده از این مدل ها با ساختارهای سیاسی، فرهنگی و اجتماعی این کشورها سازگاری ندارد. به واقع منزلت یابی جنبش عدم تعهد نیازمند آن است که الگوی جدیدی از رفتار و روابط را در دستور کار خود قرار دهد. این امر در شرایطی حاصل می شود که کشورهای مستقل بتوانند موقعیت خود را در فضای همکاری و مشارکت تعریف کنند. توسعه همکاری با کشورهای مستقل جهان یکی از سیاست های راهبردی و رویکردهای اصلی در سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران است.

جمهوری اسلامی ایران برای همگرایی و همکاری اقتصادی و امنیتی با کشورهای مستقل عزم راسخ دارد؛ زیرا بر این اعتقاد است که پیش زمینه تقویت مناسبات، وجود روابطی مستحکم و در هم پیوسته بین کشورهای مستقل و غیروابسته است.

به اعتقاد تحلیلگران سیاسی جهان امروز به ویژه در دو دهه اخیر چالش های متفاوت تری را از دوران جنگ سرد تجربه می کنند اما با این وجود چالش ها هنوز پابرجا هستند؛

چالش هایی که عمدتاً ناشی از مداخله قدرت های خارجی و فرامنطقه ای است. در این شرایط جنبش غیرمتعهدها به عنوان بخش اعظمی از کشورهای آسیب دیده از مداخله قدرت های استعمارگر می تواند نقش موثری برای مقابله و یا حل چالش های منطقه ای و بین المللی ایفا کند. در چنین شرایطی ایران در حالی ریاست این جنبش را برای یک دوره 3 ساله برعهده می گیرد که تحولات بسیاری در منطقه رخ داده و اکثر همسایگان ما با تنش های بسیاری روبرو هستند از سوی دیگر با توجه به شرایط فعلی کشور برگزاری اجلاس #171؛ نم؛ می تواند روابط کشورهای عضو را در دوره آینده تسهیل کند، با توجه به اینکه در این اجلاس کشورهای صاحب نظر و صاحب اعتباری شرکت دارند، این اجلاس می تواند در روابط آتی اعضا تاثیرگذار باشد. چرا که برگزاری یک اجلاس آن هم پس از تمام فشارها و تلاش هایی که برای منزوی نشان دادن ایران صورت گرفت می تواند به اعتبار و جایگاه کشور بیفزاید؛ به این دلیل که در هر صورت حضور سران بسیاری از کشورها، اداره و هماهنگی برنامه های اجلاس همگی به نوعی تجربه مدیریتی در یک کشور محسوب شده و نشان می دهد ایران تا چه حد از توان بسیج و توانایی مدیریت یک نشست مهم بین المللی برخوردار است.

بحث های مرتبط با بیداری اسلامی، بحث کشورهای مسلمان و در حال توسعه و سیاست های مرتبط با جهان استعمار و نظام سلطه و موضوع بحران های جهانی که امروز شاهد آن هستیم از جمله محورهای است که می تواند با توجه به اینکه ریاست این اجلاس به

کشورمان سپرده می شود، مواضع ایران در این خصوص را رساتر به گوش جهانیان برساند.

ایران و غیرمتعهدها

57 سال پیش جنبش کشورهای غیرمتعهد یا جنبش عدم تعهد در سال 5195 میلادی در اوج جنگ سرد و فضای دوقطبی بین غرب و شرق با هدف وحدت میان کشورهایی که نه در اردوگاه کمونیسم و نه در اردوگاه سرمایه داری (امپریالیسم)، قرار داشتند، تشکیل شد. اما با اتمام دوران جنگ سرد، هم اکنون اعضای این جنبش را اکثر کشورهای در حال توسعه تشکیل می دهند.

نخستین تلاش برای ایجاد همگرایی میان کشورهایی که بعدها به غیرمتعهدها معروف شدند، در سال 1955 در کنفرانس باندونگ در شهر باندونگ اندونزی انجام شد. جواهر لعل نهرو، جمال عبدالناصر و سوکارنو روسای وقت حکومت کشورهای هند، مصر و اندونزی در این اجلاس اندیشه تشکیل چنین سازمانی را مطرح کردند. چون این اتفاق کمی بعد از استقلال هند رخ می داد تحت تاثیر جهان بینی مهاتما گاندی نیز قرار داشت.

در 1961 اولین اجلاس سران عدم تعهد با حضور مارشال یوزیپ بروز تیتو رهبر یوگسلاوی، قوام نکرومه رهبر غنا، جمال عبدالناصر رئیس جمهور مصر، جواهر لعل نهرو نخست وزیر هند و سوکارنو رهبر استقلال اندونزی در کنفرانسی که در شهر بلگراد در کشور یوگسلاوی برگزار شد، این سازمان موجودیت خود را اعلام کرد.

جمهوری اسلامی ایران که به دلیل عضویت در پیمان نظامی مرکزی سنتو از عضویت در جنبش عدم تعهد محروم مانده بود در سال 1979 پس از پیروزی انقلاب اسلامی به عضویت این جنبش درآمد.

لغو برگزاری هفتمین اجلاس سران در بغداد به دلیل تجاوز نظامی عراق به ایران و انتقال این اجلاس به دهلی نو از مهمترین رویدادهای جنبش به حساب می آید. حضور و سخنرانی حضرت آیت الله خامنه ای، رهبر معظم انقلاب به عنوان رئیس جمهور وقت در اجلاس هشتم در کشور زیمبابوه نقطه عطفی از حضور ایران در این جنبش است.

53 کشور آفریقایی، 40 کشور آسیایی، 26 کشور آمریکای لاتین و کارائیب و یک کشور اروپایی (بلاروس) 120 عضو جنبش عدم تعهد را تشکیل می دهند و 18 کشور و 10 سازمان از جمله سازمان ملل، سازمان همکاری اسلامی و اتحادیه عرب نیز اعضای ناظر این جنبش را تشکیل می دهند.